

El sistema universitari i de recerca dels Països Baixos

Viatge institucional 15-16 de maig de 2012

Índex

1.El sistema universitari holandès.....	3
a. Les universitats de recerca	
b. Apunts sobre les UAS	
c. Estructura de cicles	
d. Apunts sobre la recerca	
e. Posició en els rànquings mundials	
2. Governança del sistema.....	10
a. Actors i governança del sistema	
b. Estratègia política per la educació superior	
c. Governança universitària	
d. Apunts sobre el personal docent i acadèmic	
3. Finançament dels sistema universitari holandès.....	20
a. Els tres fluxos	
b. Evolució de l'aportació pública a la docència i a la recerca	
c. Inversió R+D	
4. Sistema de matricules, ajuts i estudiants.....	27
a. La beca bàsica	
b. Evolució del nombre d'estudiants i de matrícules	
c. Èxit i accés al mercat laboral	
5. Cas concret: la universitat VU Amsterdam.....	35
6. Fitxa comparativa Catalunya - Països Baixos.....	37
7. Referències.....	38

1. El sistema universitari holandès

El sistema universitari dels Països Baixos és un sistema binari, dividit entre l'educació orientada a la recerca -en les anomenades Universitats de recerca (*Research Universities o WO*)- i l'educació superior professional -canalitzada per les Universitats de ciències aplicades (*Universities of Applied Science, UAS o Hogescholen, HBO*). Aquest dossier se centra essencialment en les Universitats de recerca.

a. Les Universitats de recerca

Les Universitats de recerca s'orienten a l'educació acadèmica i a la investigació científica, i disposen d'una estructura de cicles similar a la nostra. Pel que fa la formació en les diferents disciplines, aquestes Universitats es fixen els objectius de desenvolupar una acadèmia independent, de generar un coneixement capaç de millorar l'entorn i de proporcionar uns coneixements sòlids que facilitin la comprensió del fenomen estudiat.

Als Països Baixos hi ha un total de 14 Universitats de recerca, entre les quals trobem la *Open University* (Universitat a distància), 3 Universitats tècniques i la Universitat d'Agricultura de Wageningen, finançada pel Ministeri d'Agricultura, Natura i Qualitat Alimentària. També cal tenir present que disposen de 8 centres acadèmics de Medicina i diversos Instituts d'investigació finançats públicament i afiliats a les Universitats. En el present document ens centrarem en els 14 centres reconeguts com a universitats de recerca (o WO), amb l'excepció que la Open University que no prendrem en consideració.

Universitats de tecnologia

- Delft University of Technology (TUD)
- Eindhoven University of Technology (TUE)
- University of Twente (UT)

Ciències de la vida i naturals

- Wageningen University

Universitats d'orientació ampla

- Erasmus University Rotterdam
- Leiden University
- Maastricht University
- Radboud University Nijmegen
- Tilburg University
- University of Amsterdam
- University of Groningen
- Utrecht University
- VU University Amsterdam
- Open Universiteit in the Netherlands

Taula 1. Llistat de les 14 Universitats públiques dels Països Baixos. Dades bàsiques.¹

	Nom	Any de creació	Pressupost anual ² (milions d'€)	Personal contractat ³	Nombre Estudiants ⁴
1.	Universitat d'Amsterdam	1632	-/+ 600	4.111 del qual, 57% acadèmic	32.739
2.	VU University Amsterdam	1880	428	4.555 del qual: 2697 acadèmic (2.035 FTE) 1858 non-acadèmic (1.545 FTE)	23.376
3.	Universitat de Groningen	1614	576	4.897 FTE	27.600
4.	Leiden University	1575	494	3.855 del qual 3.155, 5 FTE	18.924
5.	Maastricht University	1976	332. 2	3.947 del qual 3.306 FTE	14.497
6.	Utrecht University	1636	749	5.295 FTE	30.334
7.	Delft University of Technology	1842	646	4.595 FTE	17.031
8.	Eindhoven University of Technology	1956e	293 (2009)	3.131 (any 2009)	7118 (any 2009)
9.	University of Twente	1961	<i>No disponible</i>	3.269 (2.867 FTE)	Més de 9.000
10.	Wageningen University	1918	357.7	<i>No disponible</i>	6.771 (sense el doctorat)
11.	Radboud University Nijmegen	1923	482	2.484 acadèmic i 2.090 non-acadèmic.	19.137
12.	Tilburg University	1927	193	1804 (FTE)	13.153
13.	Erasmus University of Rotterdam	1913	513	2.643	21.246

¹ Pel que fa al pressupost de cadascuna s'ha contemplat la quantitat total anual que inclou no només l'aportació estatal sinó també els ingressos per matrícules i terceres fonts (a l'apartat de finançament especificarem amb més detalls els orígens de pressupost; pàg20). El nombre d'estudiant, per la seva banda, fa referència al curs 2010-2011 incloent tant les noves matrícules.

² Donada la diversitat de desglossament dels pressupostos es presenta el pressupost global total.

³ Les dades recopilades no sempre es presenten de la mateixa manera en les diferents Universitats i, per tant, els totals d'aquesta taula són també diversos. Sovint, per exemple, les dades referents al personal contractat només contempla el personal a temps complert (Full Time Equivalent), mentre que en altres casos s'hi incorpora el acadèmic auxiliar. Es tracta, sempre, de dades per l'any 2010.

⁴ Curs acadèmic: 2010/2011 i segons disponibilitat de dades.

14.	Open University	1984	Dades no disponibles	--	--
-----	-----------------	------	----------------------	----	----

Font: elaboració pròpia.

b. Apunt sobre les Universitats de ciències aplicades (UAS o HBO)

Les Universitats de ciències aplicades (UAS), a les quals ara només ens referim breument, tenen una orientació professionalitzadora. En total existeixen 41 UAS finançades pel govern. Aquestes Universitats ofereixen una formació que combina la teoria i la pràctica des d'un enfocament que subratlla la vessant professional i que s'orienta al mercat laboral. En comparació amb les Universitats de recerca -que tenen com a finalitat la generació d'un coneixement útil per la societat- les UAS contribueixen més aviat al manteniment i al desenvolupament de la pràctica professional. Més concretament, les UAS ofereixen formació en set camps d'especialització: educació, agricultura, enginyeria i tecnologia, assistència sanitària, econòmiques, comportament i societat i finalment, llengua i cultura.

Amb l'objectiu d'estimular una recerca aplicada que afavoreixi la innovació, recentment s'ha introduït la figura de "*lectoraten*"⁵. Actualment hi ha gairebé 400 *lectoraten* col·laborant amb les UAS, i la seva principal funció és transferir el coneixement generat des de l'acadèmia a la indústria i a la societat en general. Es pretén, d'aquesta manera, desenvolupar un coneixement aplicat a la demanda. En aquest sentit, per tant, les UAS són generadores d'especialistes en l'aplicació del coneixement en contextos professionals (empreses i organitzacions). En quant a les possibles sortides professionals, els graduats a les UAS s'orienten a sectors com el comerç, la indústria, els serveis socials, l'assistència sanitària i l'administració pública.

Les UAS es troben afiliades a la *Netherlands Association of Universities of Applied Science- HBO Raad*⁶.

c. Estructura dels estudis universitaris

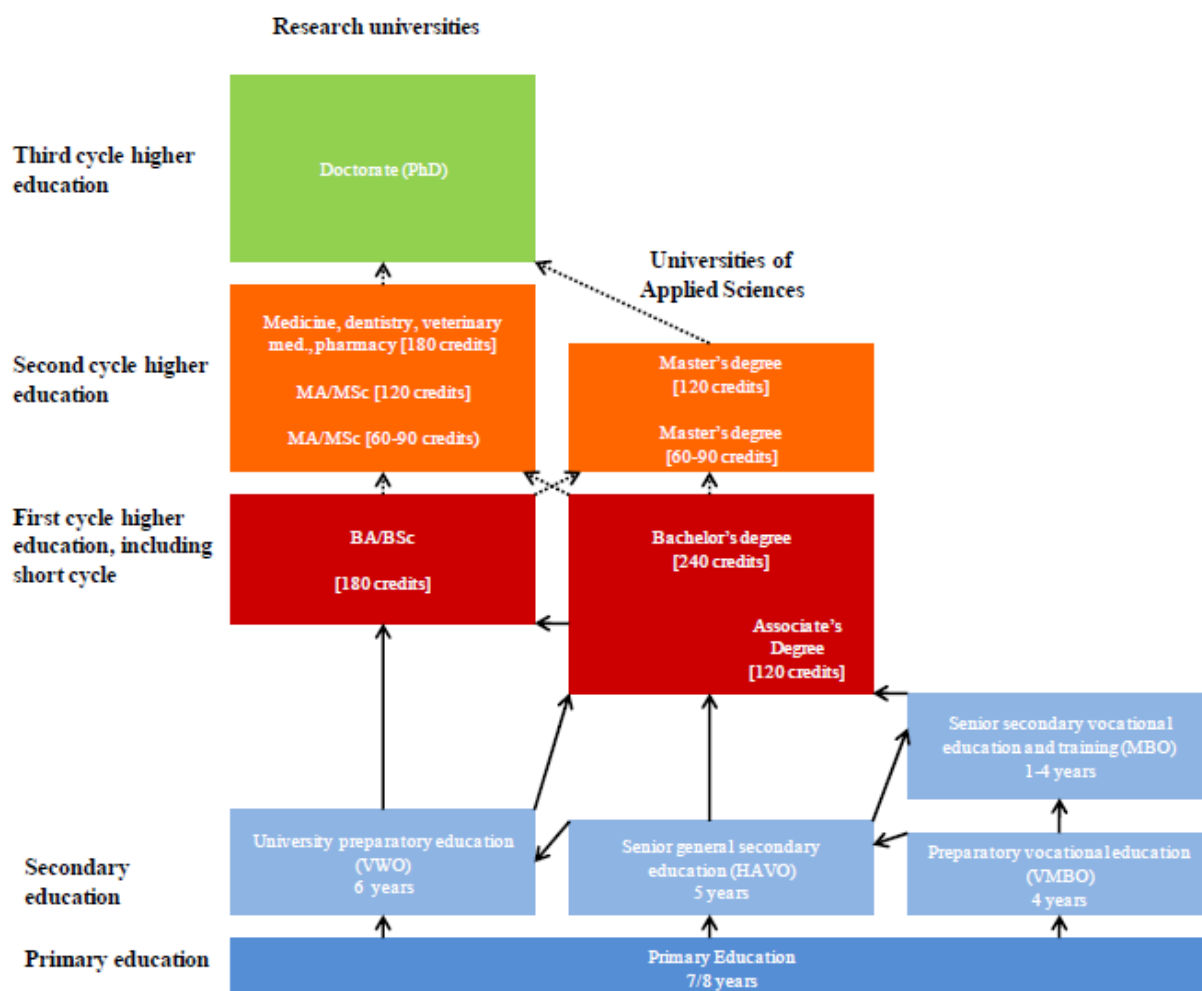
Pel que fa a l'estructura de cicles, les Universitats de recerca s'estructuren a partir dels tres cicles establerts pel Pla Bolonya: el *bachelor*, el màster i el doctorat. Aquests es van implementar durant el curs acadèmic 2002-2003. D'altra banda, les Universitats de ciències aplicades també recullen l'estructura Bolonya, però amb una durada més curta.

Per entendre millor l'estructura dels dos models i la connexió entre ambdós, a continuació en presentem una representació gràfica. A l'hora de llegir-lo cal tenir en compte que les línies contínues representen la possibilitat de moure's entre cicles, mentre que les línies discontinues indiquen que aquest trànsit requereix d'alguna prova o condició d'accés.

⁵ Equivalent a professor associat.

⁶ Més informació a <http://www.hbo-raad.nl/component/content/article/22/364>

Gràfic 1. Estructura de cicles

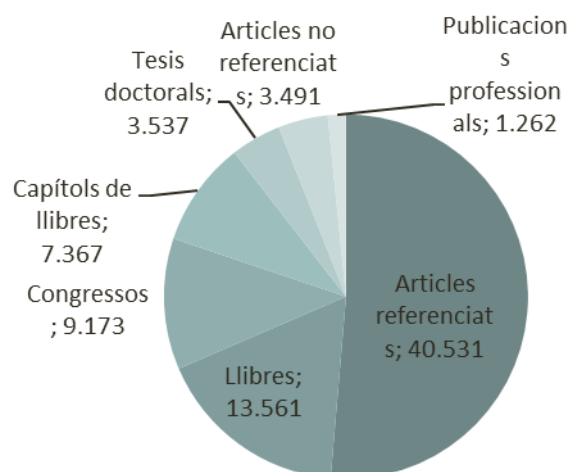

Font: OECD Review of Higher Education in Regional and City Development. Amsterdam, Netherlands. Nov 2009.

d. La recerca a les Universitats dels Països Baixos

Per tenir una breu radiografia de l'estat de la recerca a les Universitats neerlandeses comencem aquest apartat parlant de les publicacions en investigació. Les dades per l'any 2009 es resumeixen el en gràfic 2.

Gràfic 2. Nombre de publicacions en recerca. Any 2009

Font: VSNU. Anual report 2009.

Al gràfic observem com la generació d'articles referenciats per l'any 2009 és el principal i major element de les publicacions en la recerca, seguit ja a certa distància pels llibres i les publicacions vinculades a congressos.

Quant a la puntuació de l'impacte acadèmic, calculat a través de les cites, la taula 2 ens indica on es situen els Països Baixos respecte a la mitjana global que és 1. Pel període 2005-2008, els articles acadèmics publicats se situaven un 33% (1,33) per sobre de la mitjana mundial i només era superat per les universitats suïsses, daneses i americanes.

Taula 2. Factor d'impacte de la citació acadèmica.

	01-04	02-05	03-06	04-07	05-08
Impacte de la citació acadèmica	1,30	1,31	1,33	1,32	1,33

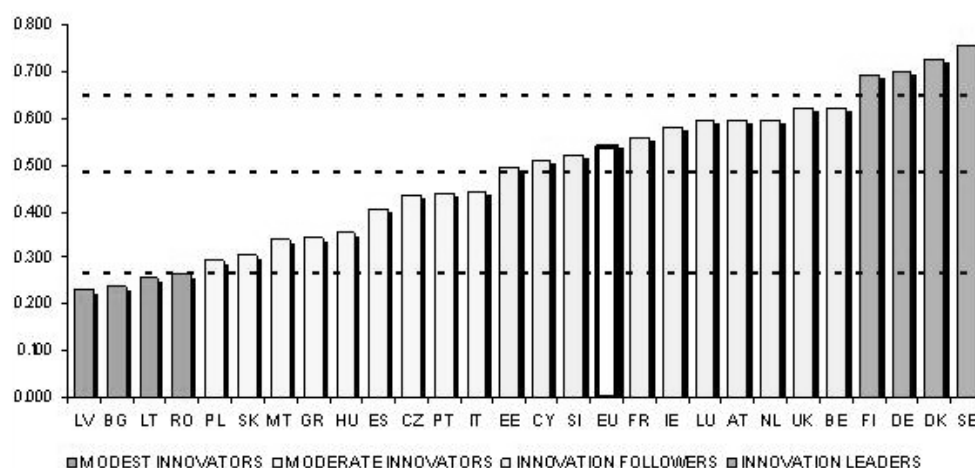
Font: VSNU. Anual report 2009

Pel que fa a les dades de la *European Innovation Scoreboard* per l'any 2011 sobre innovació, els Països Baixos formen part del grup de seguidors de la innovació⁷ (*"innovation follower"*),

⁷ Al 2007, els Països Baixos ja formava part d'aquest grup

conjuntament amb altres països com Àustria, Bèlgica, Xipre, Estònia, França, Irlanda, Luxemburg, Eslovènia, i Regne Unit. Espanya, per la seva banda, forma part del grup d'innovadors moderats. Formar part dels països que segueixen als més capdavanters significa doncs una bona predisposició a la innovació mentre que formar part del col·lectiu moderat significa que encara queda camí per recórrer en la creació de valor afegit a partir del coneixement i la recerca científica.

Gràfic 3. Països segons l'European Innovation Scoreboard 2011

Font: European Innovation Scoreboard 2011

Pel que fa a cadascuna de les Universitats, a continuació detallem i desglossem algunes dades addicionals referents a la recerca per cadascuna d'elles durant el període 2000-2009. Ho fem, també, segons el perfil d'investigador.

Taula 3. Perfil de l'investigador segons universitat pel període 2000-2009

	Grants				Total	
	2000/2001	VENI	VIDI	VICI	Total	%
Total	96	1,063	659	239	2,057	100
Leiden University (LEI)	11	123	81	24	239	12
Utrecht University (UU)	14	102	106	41	353	17
University of Groningen (RUG)	6	89	66	21	182	9
Erasmus University Rotterdam (EUR)	4	68	52	15	139	7
Maastricht University (UM)	4	63	28	10	105	5
University of Amsterdam (UvA)	15	145	85	30	275	13
Vrije Universiteit Amsterdam (VU)	11	100	47	19	177	9
Radboud University Nijmegen (RU)	10	98	63	15	186	9
Tilburg University (UVT)	6	25	16	8	55	3
Delft University of Technology (TUD)	3	66	42	16	127	6
Eindhoven Technical University (TU/e)	4	31	28	23	86	4
University of Twente (UT)	5	27	26	12	70	3
Wageningen University (WU)	3	36	19	5	63	3

*VENI: Investigadors que han obtinguts recentment el doctorat

*VIDI: Doctors amb alguns anys d'experiència

*VICI: Investigadors sèniors.

Font: Ministeri d'Educació Cultura i Ciències. *Key figures* 2006-2010

Finalment, en relació a la recerca internacional i, més concretament, als projectes del setè programa marc (FP7), destacariem que els Països Baixos se situen en la cinquena posició després d'Alemanya, Regne Unit, França i Itàlia en termes d'ajuts rebuts durant el període 2007-2009. Per aquest període han rebut el 6,6% de l'ajut total (uns 20.000 milions d'€). Pel que fa als principals àmbits de recerca (respecte al total d'ajut atorgat en cada zona), destaquen "Alimentaria, Agricultura i Pesca" (11,4%), "Medi Ambient" (9,9%) i "Ciències Socioeconòmiques i Humanitats" (9%).

e. Posició en els rànking mundials

Finalment, per acabar de situar el sistema universitari dels Països Baixos en l'escenari mundial farem referència a la posició que ocupen de seves Universitats en els principals rànking mundials. La taula 4 ho resumeix:

Taula 4 . Posició de de les universitats es als rànking mundials. 2010

	ARWU Top mundial 500	Leiden Top mundial 500	THE Top mundial 200 (2010)
Utrecht University	50	133	143
Leiden University	70	122	124
University of Amsterdam	101-150	127	165
Universtity of Groningen	101-150	167	170
University of Wageningen	101-150	169	144
VU Amsterdam	101-150	113	139
Delf University of Technology	151-200	123	151
Erasmus University Rotterdam	151-200	83	159
Radboud University Nijmegen	151-200	164	-
University of Maastricht	301-400	176	-
University of Twente	301-400	143	185
Eindhoven University of Technology	401-500	106	114

Font: Facts & Figures VSNU a partir de dades dels rànking ARWU, Times Higher Education, Leiden

2. Governança del sistema

a. Actors i governança del sistema

Per parlar de la governança del sistema és important tenir present quins són els actors implicats i valorar quin paper juga cadascun d'ells. A continuació presentem els principals actors del sistema (per una llista completa, veure taula 5)

- i. En primer lloc, a nivell executiu, trobem el Ministeri d'Educació, Cultura i Ciències (Min OWC). És l'actor responsable tant de marcar l'estratègia de les Universitats de recerca com de garantir el seu finançament bàsic. Aquest finançament, com veure'm posteriorment, s'articula a través d'un ajut central ("*national grant*") que representa la principal aportació pressupostària al sistema universitari. Quant a l'estratègia que s'impulsa des del Ministeri, aquesta ve marcada pel document "*Strategic Agenda*", on es formula una declaració d'intencions i es fixen els objectius que els sistema universitari neerlandès ha d'assolir.

El Ministeri treballa conjuntament amb els dos altres Ministeris encarregats d'assumpes econòmics: el Ministeri de Finances i el Ministeri d'Assumpes Econòmics, Agricultura i Innovació. Aquest darrer juga un paper important pel que fa al finançament de la recerca i innovació (R+D) i, per tant, com explicarem amb més detall en un apartat posterior, forma part de la constitució del tercer flux de finançament.

- ii. En un segon nivell trobem els òrgans assessors, entre els quals destacaríem el Consell d'Educació, el Consell Socioeconòmic (SER), el Consell de Polítiques de Govern (*Advisory Council of Government Policy, WRR*) i el Consell Assessor de Política Científica i Tecnològica (AWT). El Consell d'Educació és un òrgan permanent que es va constituir al 1919 per acte parlamentari i que aporta el seu punt de vista sobre assumptes de política educativa, tant si es sol·licita prèviament des del Ministeri d'Educació com si no.

Tanmateix, el Ministeri d'Educació es relaciona amb d'altres òrgans consultius, com ara:

- el Comitè Consultiu per l'Educació Superior (*HO Kamer*)
- L'HBO- Raad, com a representant de les universitats de ciències aplicades.
- l'Associació d'Universitats (VSNU).

- Organitzacions nacionals per la recerca
 - Finalment, el Comitè Consultiu d'estudiants.
- iii. Pel que fa a l'Associació VSNU (*Association of Universities of The Netherlands*) cal saber que és l'encarregada de representar a les 14 Universitats de recerca. Les seves principals tasques són les següents:
- Promoure l'interès comú de les Universitats respecte la política dels Països Baixos i de la UE. Aquesta funció es concreta en l'organització d'un fòrum de trobada on es construeix una visió compartida.
 - Provisió de serveis i d'informació.
 - Representar els interessos compartits i comuns dels seus membres en un espai de reflexió i anàlisi conjunt, com també actuar en tant que associació d'empleadors pel sector universitari (relacions i negociació sindicals).
 - Desenvolupar estudis i publicacions

Pel que fa a la seva estructura interna compta amb un Consell General on queden representades totes les Universitats membres. També treballa estretament amb la Conferència de Rectors, actuant com a òrgan consultor.

- iv. D'altre banda, existeixen òrgans intermediaris que juguen un paper clau a l'hora tant d'aportar finançament a la recerca com de garantir la qualitat d'aquesta.

En primer lloc, l'Organització dels Països Baixos per la Recerca Científica (NWO), creada al 1950. Es tracta de l'organització intermediària més important a l'hora de potenciar una estratègia de recerca que afavoreixi la innovació i la qualitat. Per portar a terme aquesta tasca, la NWO rep finançament per part del govern. Al 2007, va rebre 480 milions d'€, mentre que al 2010 va invertir uns 741 milions d'€ en recerca i investigadors. Actualment ha desenvolupat el seu pla estratègic 2011-2014, "*Growing through knowledge*". Compta amb instituts de recerca propis.

En segon lloc, la Real Acadèmia d'Arts i Ciències (KNAW), fundada al 1808, és l'encarregada d'assessorar al govern en matèria de recerca científica. Promou la qualitat en la ciència i vol assegurar que la recerca contribueixi al progrés cultural, social i econòmic. Compta amb instituts i grups de recerca propis. El seu pressupost pel 2007 se situava al voltant dels 135 milions d'€, els quals procedien majoritàriament d'ajuts estatals. Actualment la estratègia ve marcada pel l'agenda 2010-2015.

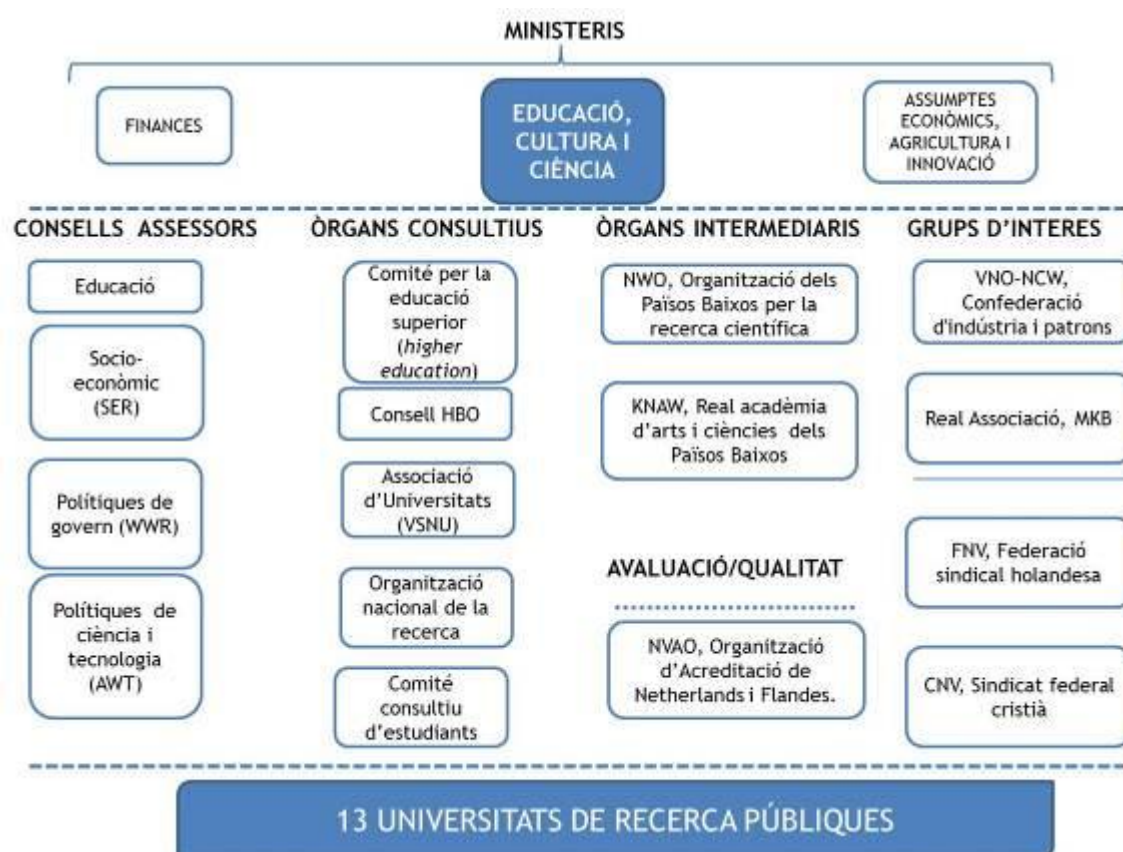
En tercer lloc, el NVAO és l'Organització d'Accreditacions que vetlla per garantir la qualitat de l'educació superior als Països Baixos i a la regió de Flandes. Entre les seves tasques destaca la responsabilitat d'assegurar -de manera independent- la qualitat de les institucions a través de l'avaluació i l'acreditació dels programes. Està formada per

9 representants dels Països Baixos i 6 flamencs. Des del 2010, es responsabilitza també de l'avaluació de la docència mitjançant un procés d'acreditació institucional.

v. Finalment, no podem oblidar la presència de diversos grups d'interès –com per exemple els sindicats o les patronals- que volen influir en les polítiques d'educació superior. En destaquen:

- VNO-NCW, la Confederació d'Indústria i Patrons.
- Real Associació MKB.
- FNV, Federació Sindical Neerlandesa
- CNV, Sindicat Federal Cristià.

Gràfic 4. Principals actors del sistema⁸

Font: elaboració pròpia a partir OCDE 2010 i dades 2011.

⁸ Cal tenir en compte que des de 2011 el Ministeri d'Agricultura està fusionat amb el d'Assumptes Econòmics, donant lloc al actual Ministeri d'Assumptes Econòmics, Agricultura i Innovació.

Taula 5. Tots els actors

ANNEX D: ORGANIZATIONAL STAKEHOLDERS IN THE HE-SYSTEM	
Advisory bodies:	
• AWT (Advisory Council for Science and Technology Policy); • SER (Social and Economic Council of the Netherlands); • WRR (Scientific Council for Government Policy); • CPB (Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis); • SCP (Social and Cultural Planning Office); • Rathenau Institute (Organization that studies the societal implications of science and technology); • COS (the Consultative Committee of Sector Councils for Research and Development).	
Funding bodies/agencies:	
• Ministries/departments: ◦ Ministry of Education, Culture and Science (OCW); ◦ Ministry of Economic Affairs (EZ); ◦ Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality (LNV); ◦ Ministry of Transport, Public Works and Water Management (VWS); • Intermediary bodies: ◦ NWO (Netherlands Organization for Scientific Research); ◦ KNAW (Royal Netherlands Academy for Arts and Sciences); ◦ STW (the Technology Foundation); ◦ ZonMw (Netherlands Organisation for Health Research and Development); ◦ SoFoKleS (Social Fund for the Knowledge Sector); ◦ Zestor (Labor Market and Educational Fund for the HBO sector); ◦ Innovation Platform; ◦ SenterNovem (agency of the ministry of Economic Affairs that aims to promote sustainable development and innovation); ◦ Syntens (innovation platform which aims to promote interaction between SMEs and HEIs).	
Consultative bodies:	
• HO Kamer (Higher Education Consultative Committee); • HBO-raad (Netherlands Association of Universities of Applied Sciences); • VSNU (Netherlands Association of Universities); • Studentenkamer (the Student Chamber).	
Interest groups:	
• VNO-NCW (the Confederation of Netherlands Industry and Employers); • MKB Nederland (Royal Association MKB Nederland, representing the SME sector); • FNV (Federation of Dutch Labor Unions); • CNV (National Federation of Christian Trade Unions); • LTO-Nederland (Dutch Organization for Agriculture and Horticulture).	

Font: SEO Economisch Onderzoek (2009), "Amsterdam, Netherlands: Self-Evaluation Report", *OECD Reviews of Higher Education in Regional and City Development*, IMHE, <http://www.oecd.org/edu/imhe/regionaldevelopment>

Per entendre com s'articula la governança del sistema universitari dels Països Baixos, és necessari, en definitiva, saber quin paper juga cadascun dels actors implicats. Des de la reforma de 1997, les Universitats han esdevingut més autònomes; però això no significa que no hagin de moure's en un entorn institucionalment complex. Es podria parlar d'una governança federal que, en tot cas, vol mantenir els objectius nacionals. D'altra banda, a nivell regional no hi ha òrgans amb poder en l'àmbit universitari, però, en canvi, des del Ministeri s'apunta la importància de que les Universitats siguin capaces de coordinar els seus interessos amb els del seu entorn (*stakeholders*). Millorar el vincle Universitat - territori és clau per l'impacte social del sistema.

b. Estratègia política de la educació superior

El Ministeri d'Educació Ciència i Cultura és qui marca l'estratègia, però també qui vol atorgar una major autonomia als centres universitaris -que tenen el control i la propietat dels campus i de les seves finances, i que també decideixen els seus propis objectius i estratègies. En aquest sentit, la voluntat expressada en els documents estratègics és passar del control a l'autonomia o, en paraules de l'OCDE, *"from a State control model to a more detached supervisory model"*.

El document clau on queden plasmats aquests objectius és l'agenda estratègica (2011). A la taula 6 recollim els principals objectius d'aquest full de ruta. Cal tenir en compte que aquesta estratègia ha estat renovada a l'agost de 2011, amb el suport del Secretari d'Educació i del Ministre d'Economia, Agricultura i Innovació. També és important apuntar el canvi de color polític del govern des de 2010 (de laborista a liberal), ja que, aprofitant el context de canvi, s'ha generat una important reflexió sobre cap a on havia d'avançar els sistema universitari dels Països Baixos. Durant aquest procés s'han generat una gran quantitat d'informes de diagnòstic i de recomanacions.

Taula 6. Orientacions de l'agenda estratègica 2011

Principals objectius a assolir	
<i>Qualitat en la diversitat</i>	
Objectius generals	Objectius específics
1. Qualitat de la docència	▪ Més èmfasi en la qualitat de la docència. ▪ Posar el focus en el talent i la preocupació per la qualitat del professorat com a actor que ha de

	motivar. ▪ Obrir el debat sobre els criteris de selecció dels estudiants per cada institucions.
2. Assegurar l'èxit	▪ Preocupació per l'abandonament dels estudiants, així com la preocupació per la seva motivació ja que estudien més anys i per tant entren en el mercat laboral més tard. ▪ Més esforç per situar als bons estudiants al lloc correcte. Motivar i reptar els estudiants ▪ Cal augmentar i assegurar l'èxit. ▪ Importància de l'avaluació de la docència per calibrar els resultats reals de cada universitat.
3. Connexió entre universitat i món laboral	▪ És necessari encaixar millor l'educació superior amb el mercat laboral. Rellevància dels estudis amb el món laboral. ▪ Diversificació i varietat dels programes i ajust segons realitat del mercat laboral de l'entorn. Apostar per la rellevància i la empleabilitat.
4. Qualitat de la recerca <i>"Mass and focus"</i>	▪ Una recerca centrada en àmbits d'interès i rellevant. ▪ Es defineixen 9 àmbits claus on focalitzar la recerca: agricultura, aigua, agroalimentària, ciències de la vida, química, alts sistemes i materials, energia, logística, indústria creativa i també de forma transversal les TIC. ▪ Recerca innovadora i on es dona una cooperació exitosa i efectiva amb les empreses. Aliances estratègiques per l'intercanvi de coneixement entre institucions i sector privat. ▪ Una recerca que situa internacionalment als Països Baixos. ▪ Els Consells NVAO i KNAW hauran d'alinejar-se amb la filosofia d'aquest àmbits clau.
5. Establir i reforçar pont entre la generació de	▪ Incrementar la participació de tercers per conèixer millor quines són les necessitats del

coneixement i entorn	mercat però també de la societat per tal de fer possible un bon encaix entre l'educació superior i el seu entorn. ▪ Recerca innovadora i on es dona una cooperació exitosa i efectiva amb les empreses. Aliances estratègiques per l'intercanvi de coneixement entre institucions i sector privat.
6. Internacionalització	▪ La internacionalització per millorar la qualitat de l'educació superior. ▪ Reforçar la internacionalització de l'aula, desenvolupar llicenciatures agermanades i activitats de <i>benchmarking</i> (establiment de punts de referència) ▪ En un entorn de major competitivitat internacional, és necessari ajustar el sistema universitari. Cal atreure el talent d'estudiants estrangers i l'excel·lència d'un personal internacional.
7. Governança, transparència i avaluació	▪ Introducció d'un nou sistema d'acreditació mitjançant auditories institucionals. ▪ Fomentar la cooperació entre les diferents universitats. ▪ Premiar el rendiment i resultats de les universitats.
8. Finançament	▪ Incrementar la inversió en educació superior universitària per ser un país competitiu a nivell internacional i convertir-se en un país líder pel que fa a la producció de coneixement. ▪ Incrementar la inversió en R+D

Font: Elaborat a partir de la informació recopilada entre les institucions SER, CHEPS, HESA Survey, *Veerman Report*. 2010/2011.

Per tal entendre millor els plantejaments incorporats en l'agenda estratègica, cal tenir present l'informe "*Recommendations of the Committee on the future Sustainability of the Dutch Higher Education System*", conegut com l'informe *Veerman*⁹ (2010). En ell s'hi formulaven una sèrie

⁹ A l'apartat sobre bibliografia poden trobar l'enllaç al document.

de recomanacions, la majoria de les quals ha estat posteriorment recollides en l'agenda estratègica:

- Permetre la selecció d'estudiants en casos justificats.
- Estimular i desenvolupar perfils acadèmics i programes que resultin del contacte entre diverses institucions.
- Limitar el finançament basat en la proporció d'estudiants i graduats.
- Invertir en recerca.
- Fixar i establir un diploma pels dos primers anys de carrera (*Associate Degree*), programes de màster professional i un programa de bachelor ample.
- Invertir en la qualificació del personal contractat

Finalment, l'estratègia actual també ve marcada pel document de compromís entre la VSNU i el Ministeri d'Educació, on s'estableixen els compromisos concrets per dur-la a terme. Els "*General Agreement*" (desembre 2011) serveix per fixar els objectius que caldrà assolir per l'any 2025¹⁰. Entre els diferents aspectes que s'hi tracten destacariem el marc de finançament que, tal com queda expressar en la taula 7, queda definit per aquest horitzó temporal.

Taula 7. Marc financer de l'aportació del govern

Financial Framework for University Government Grants
(programme spending for academic education)

Amounts x € 1 million						
Year	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Proposed Budget 2012, ECS	3,936	3,894	3,908	3,952	3,961	3,998
Proposed Budget 2012, EA&I	162	163	163	163	163	163
Total	4,098	4,057	4,071	4,115	4,124	4,161
of which: Conditional Funding		27	84	93	98	105
of which: Profiling			38	38	38	38
of which: Extra top research schools		20	20	20	20	20
of which: Other	4,098	4,010	3,929	3,964	3,968	3,998

Note: In comparison with the proposed 2012 budget for ECS and EA&I there is € 14 million less for 'conditional funding' and € 14 more for 'profiling' from 2013 onwards.

Font: *General Agreement between MinOCW i VSNU 2011*

c. Governança universitària

Des de 1993, tant les HBO com les UAS estan sota el mateix marc normatiu: "*The Higher Education and Research Act*" (WHW). Aquesta normativa permet un notable grau de llibertat a les institucions en la manera d'organitzar la seva docència. Anteriorment ja hem fet referència

¹⁰ A l'apartat sobre bibliografia es troba l'enllaç al document.

a la governança del sistema entre el conjunt dels seus actors, mentre que ara ens concentrarem en com funcionen internament les Universitats.

L'estructura de govern del sistema universitari queda recollit en la “*Higher Education and Scientific Research Act*” de 1992. No obstant, s’ha de tenir en compte una altra data clau: el 1997 amb l’aprovació de la llei sobre Modernització de la Governança Universitària, (la *Wet Modernisering Universitaire Bestuursorganisatie, MUB*). Aquesta llei dota als empleats i estudiants de veu i de capacitat per a participar en qualitat d’assessors pel que fa a la governança, la gestió i el currículum que s’imparteix a les Universitats. Tanmateix, es pretén facilitar un procés de presa de decisió més eficient. En aquest sentit, internament, es propicia l’autonomia dels Departaments i de les Facultats respecte als òrgans centrals de govern universitari .

Cada Universitat compta amb un Consell Executiu, una Junta de Supervisió i un Consell Universitari. No obstant, és important remarcar també que l’execució recau en els dos òrgans amb poder real: el Consell executiu i la Junta de supervisió, donat que el Consell Universitari és un Consell consultiu

- **El Consell Executiu** (*College van Bestuur*)

Aquest consell està format per tres membres escollits per una junta directiva que, al seu torn, ha estat escollida pel Ministeri d’Educació, Cultura i Ciència¹¹. Els tres membres es distribueixen les tasques de president, rector i vicepresident. El president de la Universitat també presideix el Consell Executiu, que és responsable de tot el conjunt de la Universitat. Pel que fa a la distribució de tasques entre els tres membres, sovint és el vice-president qui s’ocupa de les finances i del personal, mentre que l’educació i la recerca recauen en el rector. El president s’ocupa de l’estratègia i és el representant de la Universitat de cara a l’exterior.

- **La Junta de Supervisió** (*Raad van Toezicht*)

Aquesta figura apareix en la reforma de 1997 amb l’objectiu de supervisar el Consell Executiu. Està format per 5 membres -escollits pels Ministres- entre els quals hi són representats els sectors professionals, acadèmics, empresarial, el govern i la societat civil. La Junta ha d’afavorir l’acompliment de les regulacions (*codes of conduct, zorgplichten*) establertes pel govern, la qual cosa que suposa certa pressió cap als consells executius . D’altre banda, alguns consideren que les Juntes de Supervisió no acaben de funcionar i que no afavoreixen la transparència.

- **El Consell Universitari**

¹¹ Per motius històrics, el procediment és diferent per les universitats de Radboud University Nijmegen, Tilburg University and VU University Amsterdam.

Es tracta d'un òrgan consultiu que pot tenir fins a 24 membres en representació dels diferents departaments i que compta amb una distribució equitativa entre estudiants, personal acadèmic i administratiu. Els estudiants són escollits pels propis estudiants i el personal pel propi personal. El Consell Universitari es troba regularment amb el Consell Executiu i està capacitada per aprovar alguns aspectes com ara el pla estratègic de la Universitat o el sistema de garantia de qualitat

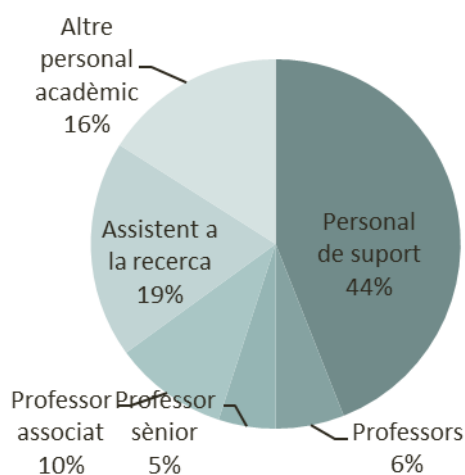
Cada Universitat es divideix en un nombre de departaments que, dirigits per degans, tenen el seu propi Consell executiu i Consell de facultat.

d. Apunts sobre el personal docent i acadèmic

Finalment per entendre la governança interna de cada universitat, presentem algunes dades sobre el perfil del personal docent i acadèmic.

Segons les dades proporcionades pel Ministeri d'Educació pel 2009, el personal de suport és el que té més pes, amb un 44% de total. Les figures acadèmiques es reparteixen la resta del pastís, destacant el 19% dels assistents de recerca. Pel que fa a la equitat de gènere, destacar que al 2009 les dones tenien presència del 42%.

Gràfic 5. Distribució del personal contractat (any 2009)

Font: Ministeri d'Educació Cultura i Ciències. *Key figures* 2006-2010

D'altra banda, disposem també de dades referides a les característiques del personal contractat al sector universitari dels Països Baixos. Podem veure, a la taula 8, com entre 2006 i 2009 el personal a dedicació completa a ha crescut lleugerament, com les persones de més de 50 anys representen una xifra força estable al voltant del 28%, i com la proporció de dones També s'ha sostingut al voltant del 40%.

Taula 8. Evolució del personal del sector universitari. 2006-2009

Any	2006	2007	2008	2009
Personal (en FTE¹², x1000)	36.6	36.9	37.7	39.1
Personal de més de 50 anys (base FTE)	27.7%	28%	29%	29%
Proporció de dones (base FTE)	39,5%	40,2%	41%	42%

Font: elaboració pròpia a partir Ministeri d'Educació Cultura i Ciències. *Key figures* 2006-2010

3. Finançament dels sistema universitari holandès

a. Els tres fluxos

Com a la gran majoria de sistemes universitaris, el finançament del sistema neerlandès distingeix entre fonts privades i públiques. Específicament s'identifiquen tres fonts o fluxos de finançament (*streams*) a les Universitats públiques. Aquests fluxos es distingeixen segons si el seu objectiu és el finançament general de la institució universitària o bé la recerca. El finançament està regulat pel decret "*Higher Education and Research Funding*" i per la "*Higher Education Funding Order*."

- El primer flux correspon a la fórmula directe de finançament públic des del govern (concretament el Ministeri de Cultura, Educació i Ciències) cap a les institucions universitàries amb l'objectiu de cobrir les despeses referides a tres aspectes: l'educació, la investigació, i els equipaments per estudiants de medicina i pels hospitals universitaris. Aquesta injecció directa de recursos es realitza a través de la *Central Government Grant*, que s'atorga sota la fórmula d'un únic ajut des de 1994 i que té per objectiu tant la recerca com la docència.

¹² Full-time Equivalent

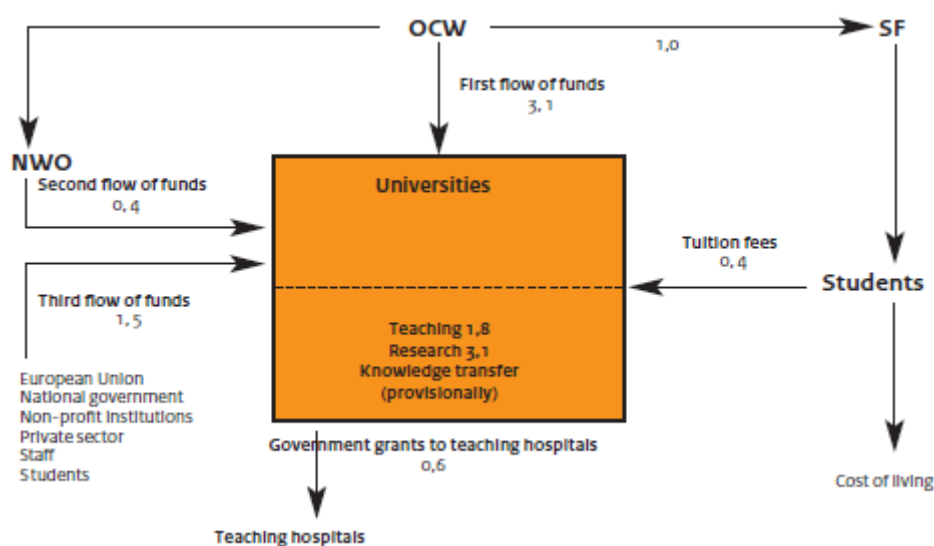
Els criteris que segueix el Ministeri d'Educació, Cultura i Ciència per elaborar el seu pressupost anual no es basen en el rendiment universitari sinó que es revisen segons la pujada de l'IPC i segons el nombre d'estudiants. No obstant, pel que fa a la seva distribució, si que entren en joc alguns criteris de rendiment com el nombre de llicenciats, el nombre d'estudiants de primer any i el nombre de doctorats atorgats. Per aportar també criteris de qualitat, s'ha creat la NVAO (*Accreditation Organisation of the Netherlands*), que assessora en termes de qualitat als diferents programes educatius i de recerca.

- La segona font d'ingressos correspon majoritàriament al finançament indirecta de la recerca. Aquest finançament s'articula a partir de convocatòries competitives i compta amb la intermediació de Consells de recerca com el NWO (*The Netherlands Organisation for Scientific Research*) que finança projectes de recerca específica i el KNAW (*Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences*)¹³.
- Finalment, la tercera font d'ingressos fa referència a encàrrecs per projectes i a contractes i beques amb tercers. En aquest *stream* trobaríem també projectes de recerca finançat per organitzacions governamentals diferents del Ministeri, per organitzacions sense ànim lucre, tant nacionals com internacionals, o les aportacions que es realitzen des del sector privat.

Tant el segon com el tercer flux corresponen a aportacions condicionades als encàrrecs, a diferència de la primera font que es dona any rere any. Finalment, trobaríem les matrícules en concepte de despesa dels estudiants. En el següent gràfic 6 hem recollit de manera sintètica l'estructura de finançament. Podem observar, tanmateix, com l'aportació per l'ensenyament és de 1,8 milió d'€ i l'aportació per recerca de 3,1 milió d'€.

Gràfic 6. Fonts d'ingressos del sistema universitari
(dades 2009 expressades en milions d'€)

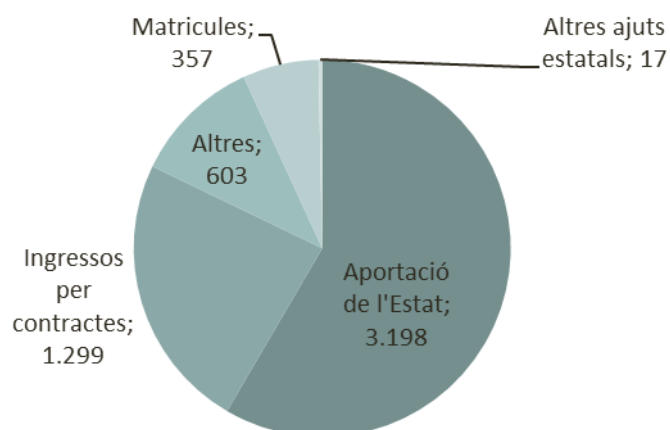
¹³ A l'apartat sobre actors i governança del sistema tornarem a aquests òrgans.

Font: Ministeri d'Educació Cultura i Ciències. Key figures 2006-2010

D'altra banda, resulta interessant veure com s'ajusten els ingressos procedents dels diferents fluxos. De fet, segons la VSNU (*Association of Universities in the Netherlands*), existeix certa dificultat a l'hora d'encaixar el finançament procedent del primer i del segon flux. Com apuntàvem anteriorment, el finançament del segon *stream* fa referència a projectes de recerca competitiu que han d'estar co-finançats per les Universitats a les quals pertanyen els investigadors. Per tant, es dona la paradoxa de que, per cada euro entrant que prové del segon flux, la Universitat ha d'aportar 0,84 € procedent dels fons disponibles a partir del primer flux. Aquest procediment –que s'anomena *matching*– genera una important pressió financera a les Universitats. De fet, al 2007 es van prendre mesures per intentar pal·liar aquesta situació i es va executar una aportació de 100 milions d'€ del primer al segon flux sense l'obligació d'ajustar; és a dir, de seguir el procés de *matching*.

Gràfic 7. Distribució d'ingressos a les universitats. Any 2008 (en milió d'€; 14 universitats).

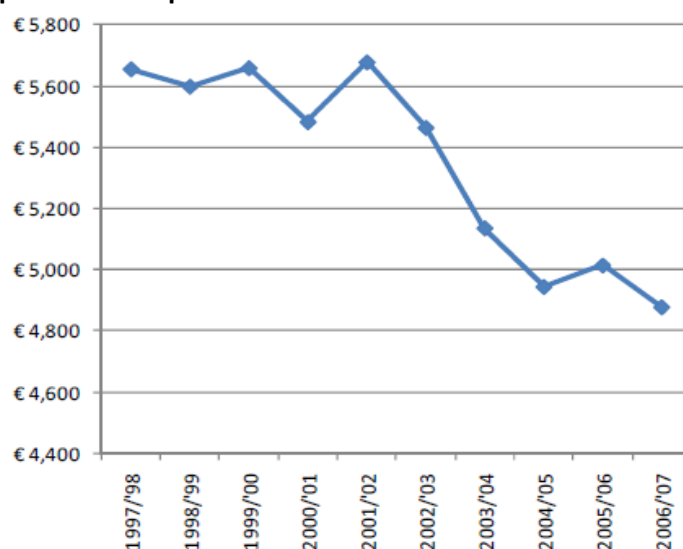
Font: Informe Anual VSNU 2009

b. Evolució de l'aportació pública a la docència i a la recerca.

Segons l'OCDE¹⁴, el pressupost de les Universitats¹⁵ a l'any 2007 era de 6.000 milions d'€: el 79% procedent de l'aportació pública i el 21% de l'aportació privada. Més concretament, el primer flux destinava 1.700 milions d'€ a la investigació i 1.600 a la docència. Al 2010, segons la VSNU, es preveia un pressupost per a les Universitats de recerca d'uns 5.700 milions d'€, dels quals el 58% procedia de l'Estat, el 7% de les matrícules, el 5% dels consells d'investigació i el 30% d'altres fons. Un informe del CHEPS, del desembre de 2011¹⁶, confirmava un pressupost global per a les Universitats de 6.800 milions pel 2010 i de 6.600 per al 2011.

Pel que fa a l'evolució de l'aportació de l'Estat a la Universitat pública, de les dades recollides entre 1995 i 2007¹⁷ en destacaríem dos lectures. D'una banda, entre 1995 i 2007 l'aportació de l'Estat s'ha mantingut al voltant dels 3.000 milions d'€ (dels 3.000 al 1998 als 3.2000 de 2006, en termes reals). D'altra banda, al costat de la continuïtat dels recursos es produïa un increment ràpid i sostingut del nombre d'estudiants: dels 289.000 el 1998 als 367.000 el 2006. Per aquest motiu, si ens fixem en l'aportació pública per estudiant, observem com aquesta ha baixat significativament (veure gràfic 8).

Gràfic 8. Despesa pública anual per estudiant

¹⁴ SEO Economisch Onderzoek (2009), "Amsterdam, Netherlands: Self-Evaluation Report", *OECD Reviews of Higher Education in Regional and City Development*, IMHE, <http://www.oecd.org/edu/imhe/regionaldevelopment>

¹⁵ Tant de les Universitats de recerca com les Universitats de ciències aplicades.

¹⁶ Center for Higher Education Studies de la Universitat de Twente.

¹⁷ Estem parlant de dades de l'OCDE, que engloben els dos sistemes universitaris: UAS i HO.

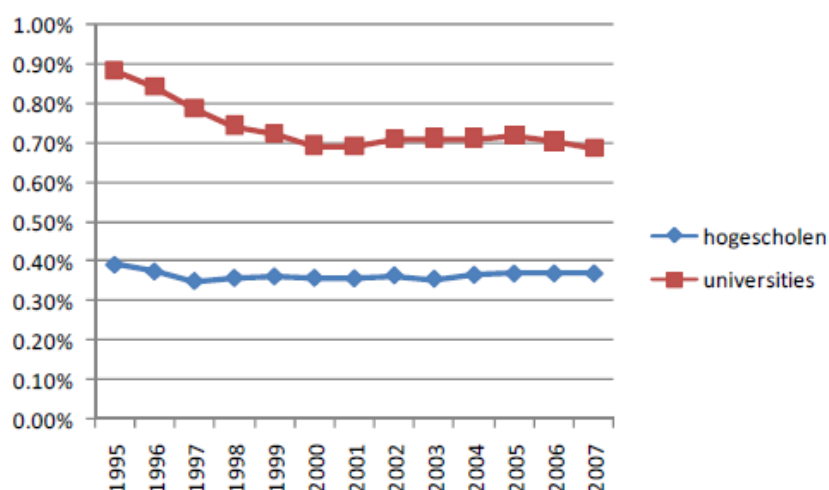
Font: OECD Review of Higher Education in Regional and City Development. Amsterdam, Netherlands. Nov 2009.

No obstant, si aïllem les dades referent a les Universitats de recerca, el panorama que apareix no és tan negatiu:

- Subvenció estatal en milions d'€: de 3.310,7 (2006) a 3.758,1 (2010)
- Total despesa en milions d'€: 3.396,6 (2006) a 3.822,9 (2010)
- Despesa per estudiant: de 5.600 € (2006) a 5.900 € (2010).

En qualsevol cas, analitzant l'aportació pública al sistema universitari com a % del PIB s'observa una reducció del 0,9 al 0,7%. En el gràfic 9, la línia vermella correspon a les universitats de recerca).

Gràfic 9. Proporció del finançament públic en el PIB

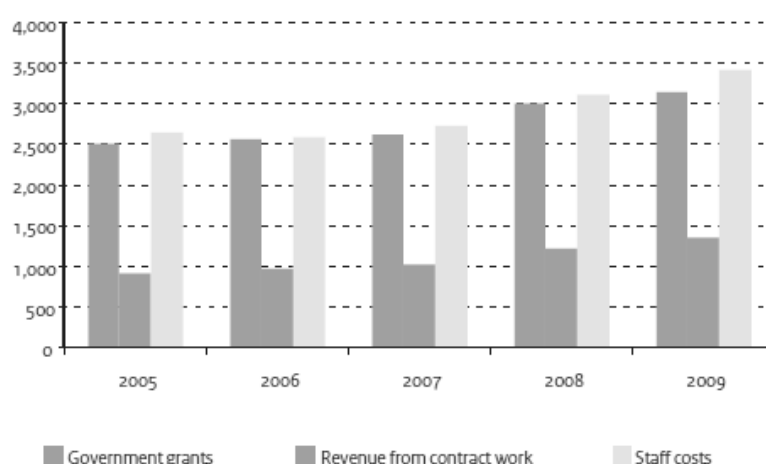

Font: OECD Review of Higher Education in Regional and City Development. Amsterdam, Netherlands. Nov 2009.

Complementem les informacions financeres amb algunes dades complementàries proporcionades pel Ministeri d'Educació, Cultura i Ciències¹⁸. Així, en el gràfic 10 es pot apreciar el pes dels dos dels fluxos de finançament entre els anys 2005 i 2009, com també la despesa en personal (*staff*). Pel que fa a l'aportació del tercer flux (convocatòries competitives, contractes, ...etc.), observem com ha anat augmentant molt lentament.

¹⁸ Key figures 2006-2010

Gràfic 10. Dades econòmiques a les universitats de recerca: ingressos i despesa en milió d'€

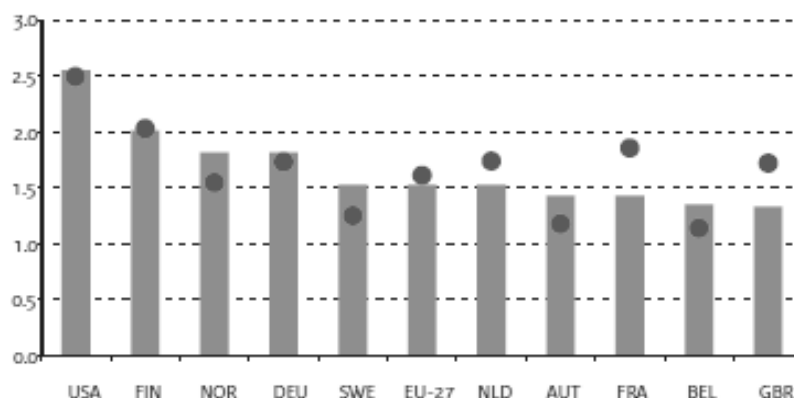
Font: Ministeri d'Educació Cultura i Ciències. *Key figures* 2006-2010

c. Inversió en R+D

També ens interessa valorar l'evolució de la inversió en R+D respecte del PIB. Aquesta dada, que queda reflectida en el gràfic 11, ens permet observar com entre el 1990 i el 2000 la mitjana de la despesa en R+D se situava al voltant del 2,5%. En la següent dècada, entre el 2000 i el 2010 va arribar al 4% de mitjana. Per l'any 2009, la despesa en R+D del govern dels Països Baixos se situava en 1,82% del PIB. Les fluctuacions han estat doncs importants.

Per altra banda, si especifiquem les dades per Ministeris, observem com el Ministeri d'Educació Cultura i Ciències aportava el 69,1% del total de la despesa en R+D al 2010. El gràfic següent, en presenta la proporció de R+D del PIB pels anys 2008 (punts) i 2010 (columnes) a diferents països.

Gràfic 11. Despesa estatal en R+D (%de la despesa total estatal)

Font: Ministeri d'Educació Cultura i Ciències. *Key figures* 2006-2010

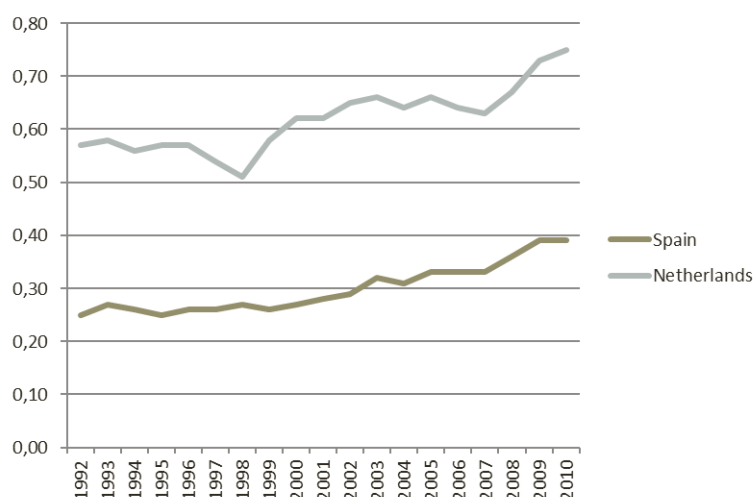
També estan disponibles les dades sobre la proporció de l'R+D respecte el PIB pel sector de la educació superior. Per l'any 2010 observem com aquesta aportació representava el 0,75% del PIB als Països Baixos mentre que a Espanya era del 0,39%. A la taula 9 i en el gràfic 12 detallem aquestes xifres.

Taula 9. Evolució proporció (%) de l' R+D en el PIB en el sector de l'educació superior

Zona	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
UE. 27 Països	0,38	0,4	0,42	0,42	0,41	0,41	0,41	0,42	0,44	0,48	0,49
UE. 15 països	0,39	0,41	0,43	0,43	0,42	0,43	0,43	0,43	0,46	0,5	0,51
Espanya	0,27	0,28	0,29	0,32	0,31	0,33	0,33	0,33	0,36	0,39	0,39
Netherlands	0,62	0,62	0,65	0,66	0,64	0,66	0,64	0,63	0,67	0,73	0,75

Font: Elaboració pròpia a partir d'Eurostat

Gràfic 12. Evolució de la proporció d'R+D en el PIB en el sector de la educació superior (1992-2010)

Font: elaboració pròpia a partir d'Eurostat

4. Sistema de matricula, ajuts i estudiants

L'accés a la universitat és obert sempre que s'acrediti un diploma de segon cicle; amb l'excepció del casos de medicina, odontologia i veterinària que tenen un accés restringit per un examen específic.

El ministeri d'Educació, Cultura i Ciències estipula el preu de la matricula segons un seguit de criteris bàsics. Un estudiant de menys de 30 anys amb dedicació completa i amb nacionalitat neerlandesa o de qualsevol altra país de la Unió Europea, paga una matricula de 1.713 € el curs 2011-2012. Pel curs 2010-2011 el cost de la matrícula, una mica inferior, era de 1.672 €.

a. La beca bàsica

Existeix la possibilitat d'accedir a una beca per cobrir les despeses de matrícula i les despeses bàsiques. Es tracta d'un préstec no retornable si el primer curs se supera el 50% dels exàmens i si s'obté el títol en un màxim de 10 anys. L'import rebut depèn de si l'estudiant viu amb els seus pares (95 €/mes al 2010) o no (266 €/mes al 2010). De manera complementària, i segons les condicions econòmiques familiars, es pot accedir a una beca addicional que pot arribar fins a 240 €/mes. Existeixen altres possibilitats de finançament en format de préstec amb

interessos que han de ser retornats en un màxim de 15 anys. Després d'aquest temps, els préstecs són perdonats i, per tant, eliminats¹⁹.

A continuació, la taula que mostra la despesa estimada de les famílies i dels estudiants, prenent en consideració altres aspectes com els llibres, el transport, etc. A la taula 11, per la seva banda, es mostren les aportacions corresponents al concepte de beques entre el 2006t i el 2010.

Taula 10. Despesa estimada dels pares i estudiants. Any acadèmic 2009-2010. Primer curs, estudiant a temps complert.

¹⁹ Actualment també s'està plantejant, com a mesura per reduir l'abandonament, penalitzar els estudiants que triguin més temps de lo establert en finalitzar els seus estudis. Es parla d'uns 3000 € per cada anys de més realitzat a partir d'un excés de dos anys en la duració fixada.

		Public			Private
		Low Public	Moderate Public	High Public	Average Private
	Special "One-Time" or "Up Front" Fees	0	0	0	0
Instructional Expenses	Tuition	€ 1,672 (\$1,858)	€1,672 (\$1,858)	€1,672 (\$1,858)	€2,000 (\$2,222)
	Other Fees	---	---	---	---
	Books & Other Educational Expenses	€800 (\$889)	€800 (\$889)	€1,000 (\$1,111)	€800 (\$889)
	Subtotal Expenses of Instruction	€2,472 (\$2,747)	€2,472 (\$2,747)	€2,672 (\$2,747)	€2,800 (\$3,111)
Student Living Expenses	Lodging	0	€3000 (\$3,333)	€5000 (\$5,556)	€7,000 (\$7,778)
	Food	€1,800 (\$2,000)	€3,000 (\$3,333)	€3,000 (\$3,333)	
	Transportation	€125 (\$139)	€200 (\$222)	€200 (\$222)	€700 (\$778)
	Other Personal Expenses	€3000 (\$3,333)	€3000 (\$3,333)	€3000 (\$3,333)	€3000 (\$3,333)
	Subtotal Expenses of Student Living	€4,925 (\$5,472)	€9,200 (\$10,222)	€11,200 (\$12,444)	€10,700 (\$11,889)
	Total Cost to Parent & Student	€7,397 (\$8,219)	€11,672 (\$12,969)	€13,872 (\$15,413)	€13,500 (\$15,000)

Low Public: Living at home with parents.

Moderate Public: Living in shared apartment.

High Public: Living "independent adult."

Private: Living on campus.

Font: Higher Education Finance and Cost-Sharing in the Netherlands .(Updated June 2010)

Taula 11. Aportació en concepte de beca (WSF) en €.

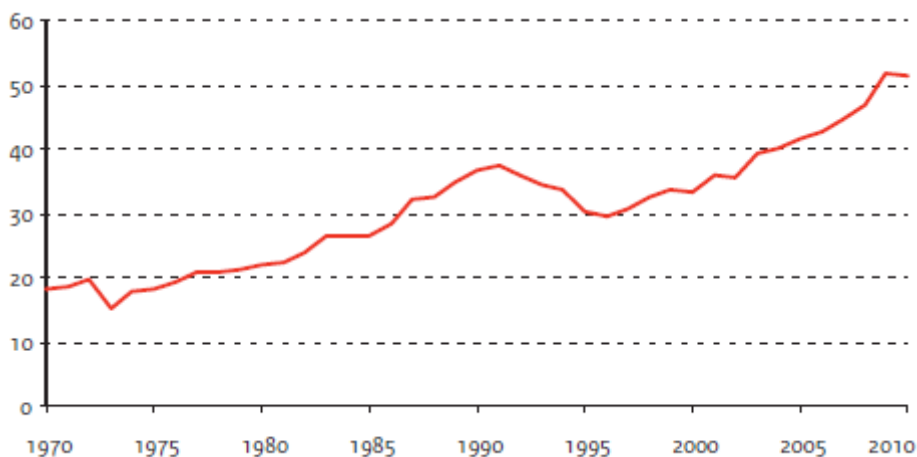
		2006	2007	2008	2009	2010
A) Basic grant						
Living away from home	Vocational training	230	234	236	240	246
	Tertiary education	248	253	256	260	266
Living at home	Vocational training	70	72	72	74	75
	Tertiary education	89	91	92	93	96
B) Maximum supplementary grant						
Living away from home	Vocational training	311	310	314	319	327
	Tertiary education	226	224	228	231	239
Living at home	Vocational training	293	291	295	300	307
	Tertiary education	207	205	209	212	219
C) Maximum interest-bearing loan						
Living away from home	Vocational training	147	156	158	160	164
	Tertiary education	266	277	280	284	289
Living at home	Vocational training	147	156	158	160	164
	Tertiary education	266	277	280	284	289

Font: Ministeri d'Educació Cultura i Ciències. Key figures 2006-2010

b. Evolució del nombre d'estudiants i de matrícules

Com pot apreciar-se en el gràfic 13, la proporció d'estudiants en tot el sistema universitari dels Països Baixos ha crescut de manera considerable durant els darrers 15 anys.

Gràfic 13. Matrícules de primer curs (x1000)

Font: Ministeri d'Educació Cultura i Ciències. *Key figures* 2006-2010

Concretament, durant el curs 2007-2008, segons dades de VSNU, hi havia un total de 348.000 estudiants matriculats a les UAS i 219.000 a les Universitats de recerca. Si ens referim específicament a les 14 Universitats de recerca, el 2009 es va pujar fins als 231.712 estudiants i al 2010 fins als 240.149. A la taula 12 es pot observar amb detall l'evolució de la matriculació d'estudiants per cadascuna de les Universitats públiques.

Taula 12. Evolució de les matricules (2005-2010)

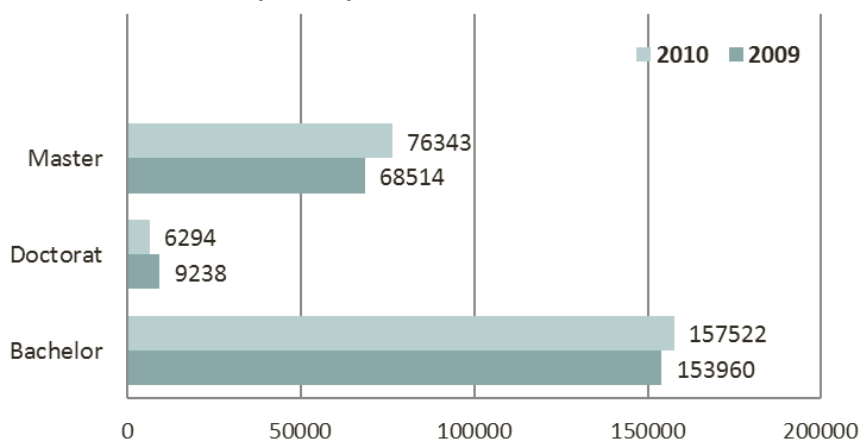
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Universiteit Leiden	17 298	17 319	17 626	17 735	18 550	18 628
Universiteit Utrecht	28 725	29 287	29 180	29 276	29 911	30 344
Rijksuniversiteit Groningen	22 687	23 425	23 755	24 814	26 409	27 265
Erasmus Universiteit Rotterdam	19 411	19 384	19 473	19 521	20 366	20 763
Universiteit Maastricht	11 741	11 427	12 004	12 976	13 890	14 206
Universiteit van Amsterdam	24 903	25 690	27 064	28 329	30 858	32 739
Vrije Universiteit	17 980	18 650	19 272	21 045	22 815	24 376
Radboud Universiteit Nijmegen	17 290	17 294	17 378	17 707	18 250	18 732
Universiteit van Tilburg	11 425	11 534	11 474	11 907	12 615	13 157
Technische Universiteit Delft	13 550	13 770	14 428	15 461	16 557	17 300
Technische Universiteit Eindhoven	7 341	7 197	7 066	7 066	7 266	7 304
Universiteit Twente	7 570	7 755	7 954	8 135	8 530	8 889
Wageningen Universiteit	4 493	4 479	4 712	5 157	5 695	6 456
Totaal	204 414	207 211	211 386	219 129	231 712	240 159

Font: Informe HESA (desembre 2011) a partir de dades de VSNU²⁰

²⁰ Alguns totals per l'any 2010 no corresponen al total de la taula 1. Això s'explica per la diferents fonts consultades i pel moment de l'any.

Segons el Ministeri, l'augment d'estudiants s'explica pels canvis introduïts des del 2002 amb la implementació del Pla Bolonya. El Ministeri ha identificat els següents factors com a explicatius d'aquest increment: la major quantitat de programes de 5 anys, el canvi en el sistema de beques i de préstecs per als estudiants, o la possibilitat de sortir de la Universitat amb una llicenciatura (*bachelor degree*).

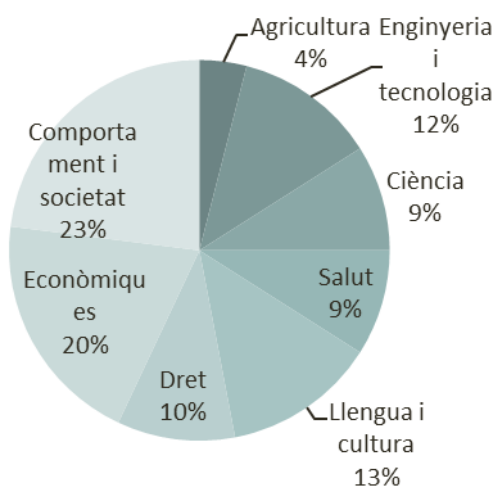
Gràfic 14. Nombre d'estudiants pels anys 2009 i 2010

Font. Anual Report VSNU 2010

A banda de les dades totals, el gràfic 15 ens ofereix informació sobre les diferents disciplines en què es matriculen els estudiants. Les dades es refereixen al curs 2009-2010 i a les matrícules de primer curs.

Gràfic 15. Estudiants de primer any de carrera. Curs 2009/2010.

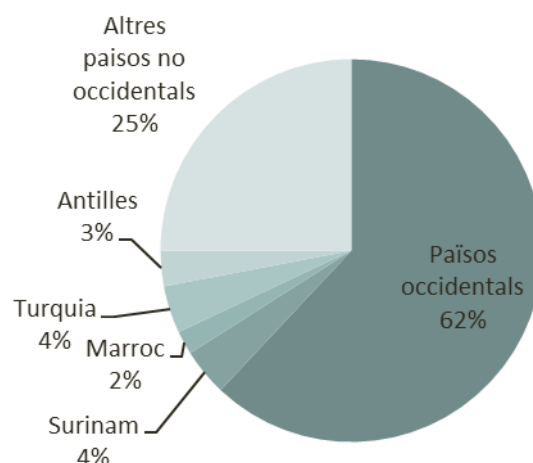

Font: Ministeri d'Educació Cultura i Ciències. *Key figures* 2006-2010

Quant a la procedència dels estudiants, en general -tant a les UAS com a les Universitats de Recerca- pel període 2006-2010 gairebé un 30% dels estudiants de primer any eren estrangers. Concretament, a les Universitats de recerca són els estudiants d'origen asiàtic qui tenen més

presència dins la categoria “*non-western*”. Pel que fa als estudiants amb procedència en països occidentals, la majoria són de procedència europea.

Gràfic 16. Presència ètnica a les universitats. Dades de 2010.

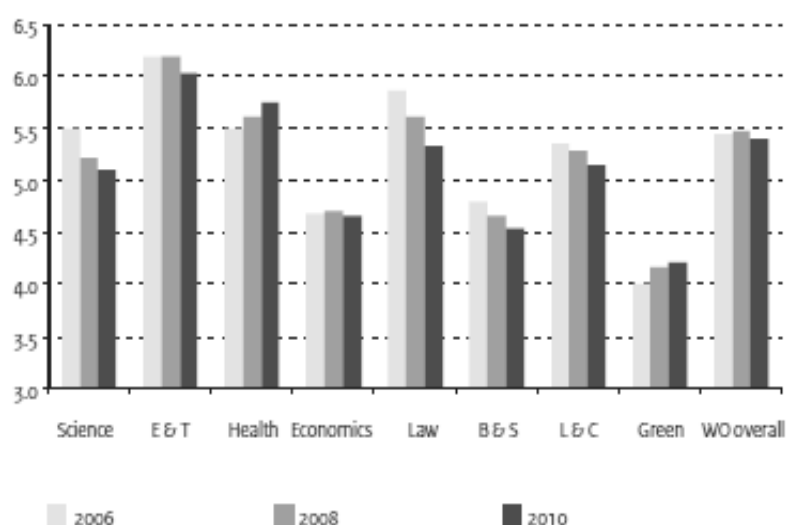

Font: Ministeri d'Educació Cultura i Ciències. *Key figures* 2006-2010

c. Èxit i accés al mercat laboral

L'èxit dels estudiants, -entès com la mesura del rendiment global i el no abandonament estudiantil- és un tema d'especial interès a la política universitària dels Països Baixos. A continuació, presentem algunes dades d'èxit i durada de la carrera universitària:

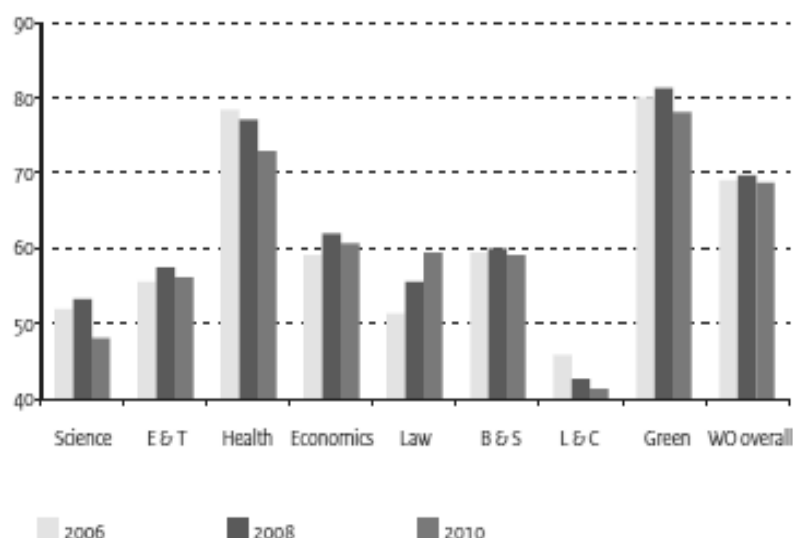
Gràfic 17. Durada esperada de finalització dels estudis. (en anys i per àmbits.)

Font: Ministeri d'Educació Cultura i Ciències. *Key figures* 2006-2010

Al 2010, la durada mitjana esperada per a la finalització dels estudis superiors era de 5,4 anys per al conjunt de totes les disciplines acadèmiques. Pel que fa a l'èxit esperat, el mateix any, per al conjunt de totes les carreres era del 69%²¹.

Gràfic 18. Èxit esperat (en% i per àmbits)

Font: Ministeri d'Educació Cultura i Ciències. *Key figures* 2006-2010

Cal tenir en compte que aquestes dades contemplen la convivència entre el programa anterior a Bolonya i els nous programes establerts a partir de l'any 2002. Pel que fa al nivell d'èxit per carrera, destaquen Enginyeria i Tecnologia, Ciències i Llengües i Cultura com aquelles amb el grau d'èxit més baix. D'altra banda, Agricultura i Medi Ambient tenen la taxa d'èxit més alta amb un 78%. Amb la introducció del sistema Bolonya i amb la creació de noves carreres, està destacant el grau en Comportament i Societat, que des de l'any 2006 hauria produït el major nombre de llicenciats (*graduates*).

Finalment, un altre indicador sobre l'èxit universitari fa referència a la incorporació al mercat laboral. En aquest sentit, s'observa com la taxa d'atur augmenta fins el 2004, moment en que – fins recentment- va semblar que es reduïa. Cal tenir present que a l'octubre 2011 la taxa d'atur del país se situava al voltant del 5,8%.

²¹ Segons Facts&Figures 2006-2010 disponible a la pàgina del Ministeri

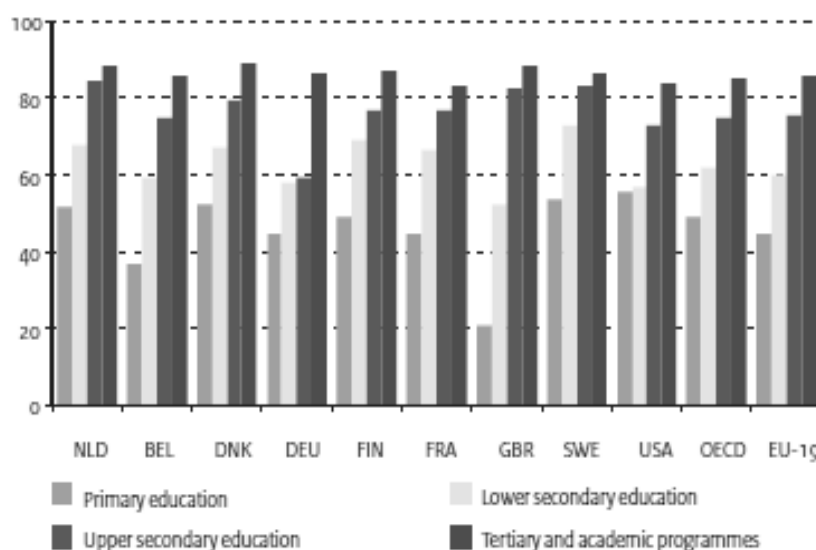
Taula 13. Taxes d'atur entre graduats (1998-2005)

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
3,4	2,9	2,7	3,2	3,2	5,1	5,2	4,6

Font: VSNU, 2007

Les dades proporcionades pel Ministeri d'Educació indiquen que per l'any 2008, el 89% de la població amb estudis universitaris ocupen un lloc de treball. El gràfic 19 recull la taxa d'ocupació per nivell educatiu per a persones entre 25 i 64 anys.

Gràfic 19. Taxa d'ocupació segons nivell d'estudis. (% del total de persones entre 25-64 anys). Any 2008.

Font: Ministeri d'Educació Cultura i Ciències. *Key figures* 2006-2010

5. Cas concret: la Universitat VU d'Amsterdam

VU Amsterdam, <i>Vrije Universiteit</i>	
<i>"Mirant més enllà"</i>	
Any de creació	1880, per Abraham Kuyper (Primer Ministre en el període 1901-1905)
Filosofia i valors	✓ El nom VU significa en holandès universitat lliure i entre els seus valors i retrobem: la llibertat i la independència. ✓ Universitat que es considera lliure de l'església, de l'Estat i de cap interès comercial. ✓ Una Universitat responsable, oberta, personalment compromesa. ✓ Lema, <i>"Mirant més enllà"</i>: Organització oberta, que es centra no només en generar coneixement sinó que també en que sigui un coneixement profund i ampli. Els estudiants, Doctorat, i investigadors han de mirar més enllà dels seus propis interessos i d'allò del que es familiar, i d'allò que és ara i aquí. ✓ PLA ESTRATÈGIC 2011-2015. El pla estableix 5 prioritats: 1. <i>Un perfil més definit:</i> una definició més clara del seu perfil en acord amb les seves prioritats de recerca i docència. 2. <i>Millor qualitat:</i> millora de la qualitat de la recerca i docència amb l'objectiu d'atreure i retenir un personal docent amb talent. 3. <i>Més enllà de la internacionalització:</i> progressar en la internacionalització de la docència i tenir un paper més actiu en els consorcis de recerca. 4. <i>Més eficiència:</i> gestió dels recursos per una millor eficàcia i eficiència. 5. <i>Noves fonts de finançament:</i> més enllà de l'aportació estatal.

Educació	✓ La Universitat s'estructura al voltant de comunitats d'aprenentatge (<i>communities of learners</i>) on tant estudiants com les Facultats contribueixen al procés de generació de coneixement. La comunitat s'articula sota tres principis: coneixement, participació i recerca. ✓ La docència i la recerca giren al voltant de tres temes: ▪ <i>L'escala humana</i>: una educació i recerca que tinguin en compte la globalització i els seus efectes en el canvi social. ▪ <i>Nous contextos en salut</i>: aproximació social i demogràfica per fer front a assumptes com l'envelliment. ▪ <i>Sostenibilitat, energia i medi ambient</i>: estudi dels efectes del canvi climàtic sobre la societat. ✓ Programes: - 51 llicenciatures, de les quals 1 en anglès. - 110 programes de màsters dels quals 57 en anglès - 18 postgraus, 2 en anglès - 14 centre de recerca interdisciplinaris
12 Facultats	• Terra i Ciències de la vida • Ciències de les migracions • Econòmiques i Administració d'empreses • Ciències • Medicina • Teologia • Arts • Centre per l'educació, la formació, l'assessorament i la recerca • Psicologia i Educació • Dret • Ciències Socials • Odontologia
Estudiants	24.376 alumnes al 2010
Personal	2,697 personal acadèmic (2.035 FTE) 1,858 personal no-acadèmic i auxiliars (1.545)
Posició en els rànquings	✓ <i>Leiden Ranking 2010</i> : Light Green List World Top-250: nº 85 mundial i nº 2 als Països Baixos

	✓ <i>THE Ranking 2010</i>: nº 139 mundial i nº3 als Països Baixos ✓ <i>Shanghai Academic Ranking of World Universities</i>: 101-150 ✓ <i>CHE Excellence Ranking</i>: - Pel que fa a Ciències Naturals: Biology llistat en el <i>excellence group</i> - Pel que fa a Ciències Socials: Psicologia i Econòmiques, Administració d'empreses llistats al <i>excellence group</i>
Publicacions:	Al 2010, - 308 tesis doctorals - 6.672 publicacions acadèmiques - 1.816 publicacions professionals
Situació econòmica	✓ Ingressos 2010 (milions d'€). Total: 433,6 - Del qual: - Beca estatal. 268,8 - Matricules: 39,1 ✓ Despesa en personal: 299,8 milions d'€.

6. Fitxa comparativa Catalunya/Països Baixos

Comparativa amb Catalunya		
	Catalunya	Països Baixos
Població 2010	7.290.292	16.485.787
Universitats públiques	8	13 (Recerca) 39 (Ciències Aplicades)
Ràtio Universitat Pública de recerca/habitant	0,96	0,79
Despesa (M€) Transferències corrents 2010	925.6	3.427,6 (recerca) 1.927,7 (aplicada)
Estudiants matriculats 2010	212.867	240.200 (pel conjunt de les universitats acadèmiques)
Graduats a universitats públiques	166.614	206.800
Graduats/1.000 persones 20-29	34,54	63,14

anys (2008)		
Percentatge inversió en R+D PIB	1,68	1,84
2010		
Publicacions científiques 2004-2008/M hab. (2009)	9.032	10.954
Inversió pública en universitats	5.555	16.574
€/Estudiant d'UP Recerca 2010		
Posició a rànquings mundials	Shanghai 2010	Shanghai 2010
	- UB (201-300)	- Utrecht (50)
	- UPF i UAB (301-400)	- Leiden (70)
		- Amsterdam, Groningen, Wageningen, VU Amsterdam (101-150)
	THE World 2011	THE World 2010
	- UB (142)	- Rotterdam (83)
	- UPF (155)	- Leiden (122)
		- Delft (123)
		- Univ. Of Amsterdam (127)
		- Utrecht (133)

Font: *Estudi Impactes de les Universitat públiques catalanes a la societat* (ACUP 2011) i dades disponibles sobre les universitats dels Països Baixos.

7. Referències.

A continuació detallem algunes de les referències que poden ser d'interès per complementar la informació presentada en aquest dossier.

- **Ministeri d'Educació, Cultura i Ciències**
<http://english.minocw.nl/english/science/index.html>
Key figures 2006-2010
<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2011/05/12/kerncijfers-onderwijs-cultuur-en-wetenschap-2006-2010-english.html>
- **Associació d'Universitats dels Països Baixos:** <http://www.vsnul.nl/>
- **Consells :**
http://www.nwo.nl/nwohome.nsf/pages/NWOP_5SMFNL_Eng
<http://www.knaw.nl/Pages/DEF/26/105.bGFuZz1FTkc.html>
<http://www.onderwijsraad.nl/english/item187>
www.nvao.net

- **OCDE, Review of Higher Education**
SEO Economisch Onderzoek (2009), "Amsterdam, Netherlands: Self-Evaluation Report", *OECD Reviews of Higher Education in Regional and City Development*, IMHE,
<http://www.oecd.org/edu/imhe/regionaldevelopment>
- **Informe Veerman:** <http://vrt112546.servidoresdns.net/sites/default/files/2010-recommendations-committee-future-sustainability-dutch-higher-education-system-netherlands.pdf>
- **Center for Higher Education Policy Studies- CHEPS:**
<http://www.utwente.nl/mb/cheps/>
- Article, " Higher Education Finance and Cost-Sharing in the Netherlands (*Updated June 2010*)"
http://gse.buffalo.edu/org/inthigheredfinance/files/Country_Profiles/Europe/Netherlands.pdf
- **ACUP Estudi. *Impactes de les universitats públiques catalanes a la societat*. 2011**
<http://acup.cat/publicacio/estudi-impactes-de-les-universitats-publicues-catalanes-la-societat>
- **Sobre la VU Amsterdam:**
<http://www.vu.nl/en/>

Facts and figures 2010:
http://www.vu.nl/en/Images/Facts%20and%20Figures%202010_tcm12-218496.pdf
Pla estratègic 2011-2015.
<http://www.vu.nl/en/about-vu-amsterdam/mission-and-profile/strategic-plan/index.asp>